

Τά παιδιά παίζει

του Νικ. Α. Γ. Λιναρδάτου

Αν το Ιράν αποκτήσει πυρηνικά όπλα, κατά πόδας θα ακολουθήσει και η Τουρκία. Σκεφτήκαμε τί σημαίνει αυτό για εμάς;

Στη δική μου λοξή κεφαλονίτικη λογική αυτές οι 18 λέξεις περιλείουν ένα αναμφίλεκτο συμπέρασμα και ένα χαώδες ερώτημα. Σκέψεις κυκλοφορούν αδιάκοπα στον νου μου με άφετηρία τις πολλές και διάφορες εκδηλώσεις, που διεξήχθησαν τις τελευταίες ημέρες στην Αθήνα έναντι δύο εχθρών της ανθρωπότητας, όπως τις χαρακτηρίζουν οι συμμετέχοντες σε αυτές: Της παγκοσμιοποίησης και της άπειλης πολέμου στο Ιράν.

Για την παγκοσμιοποίηση, σκέφτομαι, υπάρχουν τρεις άφετηριές συλλογισμών και συμπερασμάτων, μία πανανθρώπινη, μία εθνοκεντρική, μία προσωπική.

Για την ανθρωπότητα ή απελευθέρωση των έσωτερικών και διεθνών αγορών αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων και τεχνολογίας –γιατί αυτό είναι η παγκοσμιοποίηση– έχει σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας (World Bank), επιφέρει από το 1993 έως το 2001 μείωση του αριθμού των ανθρώπων, οι οποίοι όπου Γης ζουν με ένα ή λιγότερο δολλάριο την ημέρα κατά 200 περίπου εκατομμύρια (μιλούμε για εκατομμύρια ψυχούλες, όχι για δραχμές) ή σε ποσοστά του παγκοσμίου πληθυσμού από 22% σε 17,8%. Αν συνεχισθεί δε αυτή η τάση, όπως όλες οι ενδείξεις είναι πως θα συνεχισθεί, ο Martin Ravallion, ειδικός για τα προβλήματα φτώχειας έμπειρογνώμονας της Παγκόσμιας Τράπεζας εκτιμά ότι ως το 2015 ο αριθμός θα μειωθεί κατά ~~αλλά~~ 400 εκατομμύρια στα 650 συνολικώς εκατομμύρια ή σε ποσοστό γύρω στο 9% του συνολικού πληθυσμού της Γης. Αυτά προφανώς δεν συγκινούν τις ευαίσθητες ψυχές των συγκεντρωθέντων από τα πέρατα της Γης για να εκδηλώσουν μαχητικά την αντίθεσή τους στην παγκοσμιοποίηση.

Παράλληλα, το ποσοστό της ανθρωπότητας που διαβιώνει υπό συνθήκες ελευθερίας, υπό δημοκρατική δηλαδή κάποιας μορφής διακυβέρνηση, από 20% που ήταν το 1993 (έτος από το οποίο θεωρείται ότι αναπτύσσεται η φιλελευθεροποίηση των αγορών) αυξήθηκε στο 46% το 2005, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Freedom House, ενός έγκυρου οργανισμού μελετών (think tank). Καθόλου άσχημα δηλαδή.

Άσυνάρτητη σκέψη: Ειπώθηκε ότι οι παλικαράδες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ ήθελαν να βαθμολογήσουν την Ελληνική Δημοκρατία εισβάλλοντες σε αστυνομικό τμήμα της Αθήνας με σκοπό να διαπιστώσουν αν πέφτει ακόμη καμιά ψιλή σε κρατούμενους άλλοδαπούς. Θα έλεγα πως θά ήταν πολύ χρησιμότερο και ενδιαφέρον αν έλάμβαναν τον κόπο (και τό θάρρος) να πεταγόντουσαν ως το Περίνο να έρευνήσουν με ποιά σκεπτικό καταδικάζονται και εκτελούνται δέκα χιλιάδες περίπου Κινέζοι κάθε χρόνο.

Άλλη σκέψη: Το Φόρουμ εμφανίζεται ως άριστη οργανώση (περιλαμβάνει κομμουνιστές διαφόρων αποχρώσεων του κόκκινου, σοσιαλιστές, σοσιαλδημοκράτες, συνασπιστές, αναρχικούς κ.ο.κ.). Οι του Φόρουμ, ως άριστεροι, δεν θά έπρεπε με μιά μικρή δόση Μάρξ (του Καρόλου, όχι των αδελφών) περί της διεθνιστικής εξέλιξης των κοινωνιών, να είναι υπέρμαχοι της παγκόσμιας ενοποίησης; Και όμως την αντιμάχονται με πάθος και κακεντρέχεια. Μυστήριο; Ίσως. Ίσως πάρα όχι. Δεν μπορούν, λέω, να χωνέψουν ότι αυτό που επαγγέλθηκαν και δεν κατάφεραν ούτε να το πλησιάσουν, αυτό φαίνεται να το έπιτυγχάνουν οι μισητοί καπιταλισμός και φιλελευθερισμός.

Άλλη μία παρέκβαση: Ο πρόσφατος άποθανών Jean-Francois Revel, μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας και ελεύθερος άνθρωπος στο προκαλούν πολλές σκέψεις βιβλίο του «Η αντι-αμερικανική ψύχωση» (L'obsession anti-americaine) σχολιάζοντας παρόμοιες με την πρόσφατη έδω διαδηλώσεις, γράφει: «Εκείνο έναντι του οποίου οι διαδηλωτές επιτίθενται, επιτιθέμενοι κατά της παγκοσμιοποίησης είναι ο δημοκρατικός καπιταλισμός, είναι η Αμερική στο μέτρο που είναι, από έδω και μισόν τουλάχιστον αιώνα, ή πό εϋήμεροσα και ή πιο δημιουργική καπιταλιστική δημοκρατική κοινωνία. Εκείνο έναντι του οποίου επιτίθενται είναι ο φιλελευθερισμός ή πολύ απλά ή ελευθερία...».

Η εθνοκεντρική άποψη για τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης είναι βέβαια ότι επιφέρει το κλείσιμο επιχειρήσεων με την επακόλουθη ανεργία, συνεπάγεται τη συγκράτηση και/ή τον περιορισμό των εισοδημάτων και γίνεται αίτια βλάβης του περιβάλλοντος. Το σημείο, έως το οποίο κάθε χώρα μπορεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα αυτά (και δεν είναι λίγες οι χώρες που το έπιτυγχάνουν, π.χ. ΗΠΑ, Μεγάλη Βρετανία, Ολλανδία, Σκανδιναβικές χώρες) αποτελεί τον δείκτη ικανότητας της κοινωνίας αυτής να επιβιώσει σε έναν «θαυμαστόν καινούργιον κόσμο», αλλιώτικον από αυτόν που περιέγραψε ο Aldous Huxley στο πολυθρύλητο την εποχή του «Brave New World».

Τέλος ως προς την προσωπική άποψη, αυτή δεν μπορεί παρά να είναι το άπαύγασμα των ευαισθησιών, των σκέψεων και στοχασμών, της κοσμοαντίληψης (ή λέξη καταχωρίζεται στα Έγκυρα Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής του Ίνστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και Λεξικό της Νέας Έλληνικής Γλώσσας του καθηγητή Γ. Μπαμπινιώτη, ως απόδοση της γερμανικής Weltanschauung) του καθενός. Αυτά λοιπόν ως προς την παγκοσμιοποίηση.